

○ BRODDERS IN ARMS

- de dramatekst -

Marijke Schermer © 2003

Gespeeld door toneelgroep Alaska in 2004
première 12 oktober theater Kikker Utrecht

Arthur Donker
Viktor Donker
Jacob Donker
Emma van den Oever

0. OFF THE RECORD

Arthur met een telefoon (Fred via de speaker).

Arthur: Met Arthur.

Fred: Je was goed!

Arthur: Fred!

Fred: Je was ontzettend op dreef bij Clairly. Je was ontzettend ontspannen ondanks een helemaal niet relaxte Clairly en een helemaal niet gemakkelijk onderwerp.

Arthur: Dankjewel. Dankjewel.

Fred: Dit gaat de partij veel goeds opleveren Donker. En ik wil je zeggen, of the record natuurlijk – natuurlijk of the record – als het zo gaat, als het zo gaat, gaat het niet meer mis.

Arthur: Met andere woorden.

Fred: Gaat het goed. Ben je de juiste man voor de plek. Je bent ongelooflijk populair Donker.

Arthur: En?

Fred: Goed. Ongelooflijk populair dus ontzettend goed.

Arthur: En Evert?

Fred: Evert is ook goed.

Arthur: Maar Evert is...

Fred: Minder goed?

Arthur: Minder goed.

Fred: En met Evert weten we het niet. Evert is mogelijk een risicofactor.

Hij gaat niet altijd even...

Arthur: Diplomatiek.

Fred: Niet altijd even diplomatiek om met alles.

Arthur: Fred.

Fred: Donker. Ik moet ophangen. Je hebt het niet van mij, maar jij wordt het.

Arthur: Dankjewel Fred.

Fred: Doedoei. Oh, ja. Donker.

Arthur: Fred.

Fred: Je wordt binnenkort gepersifleerd in koppspijkers.

Arthur: Nee.

Fred: Heb ik gehoord. Is een gerucht. Gefeliciteerd.

1. PROLOOG

Jacob: Viktor en Arthur en ik zijn allemaal uit dezelfde moeder geboren. Datschept sowieso al een onverbreekelijke band, dacht je niet? Wij hebbendezelfde buik bewoond, daarna dezelfde wieg beslapen. En daar is alles in de kiem begonnen. Dat geloof ik. In de teil onder de harde warme handen van de moeder die ons waste met een gele spons. Of een groene, daar wil ik vanaf wezen. Ik ben altijd de held van het zootje geweest. Dat denken Viktor en Arthur tenminste.

Zij hebben me die rol gegeven. Zij hebben mij die held gemaakt. Feit is dat mijn enige bijdrage aan die status mijn gebrek aan angst is. Ik heb geen voorstellingsvermogen voor gevaar. Hoe vaak in de geschiedenis is dat al niet verward met heldendom. Viktor is de kleinste, de zwakste en de meest romantische van aard. Hij zal dat proberen te ontkennen als wij hem de kans ertoe geven maar die geven we hem niet. Hij ziet zichzelf graag als een man met realiteitszin. Wat wij romantisch noemen is voor hem een scherpe blik. Hij denkt dat hij de dingen áchter de dingen ziet. Dat hij de diepere betekenis, de diepere schoonheid en de Waarheid ziet. Hij kijkt en ziet. Dat is zijn versie van de zaak.

Arthur: Ik weet het niet.

Jacob: Ik weet het ook niet. Maar Viktor weet het wel.

Arthur: Zeg jij.

Jacob: Zeg ik dat Viktor zegt.

Viktor: Mag ik zelf ook iets zeggen?

Arthur: Even niet. Ik bedoel, Jacob, dat ik niet weet of dat wel is wat Viktor zegt. En daarop doordenkend: dat ik niet weet of dat wat Viktor zegt, wel is wat Viktor zegt. Maar nu word ik even heel filosofisch.

Jacob: Geeft niks, geeft niks. Ga door.

Arthur: Viktor – nu moeten we een heel eind terug gaan in de tijd. Viktor werd geboren en groeide op als een bleekzuchtig jochie met een huid die te teer was voor de zon en een zo open en ongewapend voorkomen dat het een uitnodiging tot vernedering bleek te zijn. Bleek te zijn, zeg ik. Dat bleek; hij werd gepest, beledigd en buitengesloten. Wij hebben hem altijd gekoesterd en beschermd en zonder ons was hij hier misschien helemaal niet. Ik bedoel en nu komt het, ik bedoel, in hoeverre, in hoeverre houdt een mens contact met de werkelijkheid en de waarheid van wat hij loopt te beweren als hij het op eigen kracht niet redt in de wereld en eigenlijk voortdurend bezig is zich staande te houden.

Jacob: Ik begrijp wat je bedoelt. Ga door.

Arthur: In hoeverre is de man die wij hier zien, Viktor, ons broertje, het blok aan ons been, ons gammele vriendje dat wij bij het schaatsen op een sleetje moesten meetrekken; In hoeverre is Viktor, Viktor??

Jacob: Hm. Ja. Ja, ja. Dat is een hele goeie vraag. Viktor?

Viktor: Ja.

Jacob: Wat ben je aan het doen?

Viktor: Ik neem het op.

Jacob: Je neemt het op?

Viktor: Ik neem het op.

Jacob: Je neemt ons gesprek op??

Viktor: Ik neem jullie gesprek op.

Jacob: Jullie gesprek? Ons gesprek, Viktor, óns gesprek.

Viktor: Ik neem ons gesprek op. Ik denk dat ik het kan gebruiken.

Arthur: Gebruiken. Je denkt dat je ons kan gebruiken.

Viktor: Ik heb wel eens op een sleetje gezeten maar toen was ik twee. Ik kon net lopen.

Arthur: En de rest? Is de rest wel waar of zijn er meer dingen die je recht wilt zetten? Wij, of laat ik voor mezelf spreken, ik wil geen verkeerde voorstelling van zaken geven. Ik streef ernaar...

Jacob: Daar sluit ik me bij aan. Arthur: Dan spreek ik weer namens ons beide. Wij willen jou schetsen, een bescheiden blauwdruk van jou geven, zonder de waarheid of jou op welke

manier dan ook geweld aan te doen. Nou?

Viktor: Wat was de vraag ook al weer?

Arthur: Of je nog iets wilt veranderen.

Viktor: Van die romantiek. Dat ontken ik helemaal niet: Ik ben een romantisch mens en het ontbreekt mij geregeld aan realiteitszin.

Jacob: Arthur hier is politicus.

Arthur: Klopt, ja, klopt.

Jacob: De gedoodverfde opvolger, de kroonprins van de liberalen. De man die gelooft dat geluk een keuze is en dat iedereen evenveel kansen krijgt in het leven. Dat concurrentie de aard van de mensen tegemoet komt en iedereen tot grotere hoogte stuwt en dat het daarom maar eens afgelopen moet zijn met de overbezorgde verzorgende staat. Voorlopig gaan we het daar niet over hebben. Iedereen mag denken wat ie wil. Bovendien is Arthur naast politicus ook neuroot dus we moeten die man niet zwaarder belasten dan ie al is. (Hij is al een hele tijd bang dat ie klinisch depressief is en als de dood dat anderen dat zullen merken. Meer als de dood dat anderen dat zullen merken dan dat ie is dat zijn depressie, die je volgens mij hebt als de angst ervoor een dagelijks terugkerend fenomeen is geworden, hemzelf ondermijnt.) Iemand nog iets over mij? En laten we het gezellig houden.

Arthur: Jacob heeft teveel verschillende middelen door elkaar gebruikt. Vroeger. Tegenwoordig gebruikt hij niet meer teveel verschillende middelen door elkaar. Tegenwoordig gebruikt hij alleen nog Ritalin. Tegen ADHD. In veelvoudige dosering. En krijgen wij de Ritalin niet aangesleept. En of het helpt. Ik weet het niet. Echt rustig is ie niet. Maar het kan veel erger. Dat moet ik erbij zeggen.

Viktor: Vertel ook even over de tijd dat ie om zijn druggebruik te bekostigen, experimentele medicijnen uitprobeerde voor een farmaceutisch onderzoeksbureau. Met een vergoeding die alleen maar kon betekenen dat het een wonder zou mogen heten als hij er zonder blijvende schade uit vandaan kwam. Dat hij vol pilvormige en poedervormige en vloeibare en vloeibaar gemaakte en geïnhalerde en intraveneus toegediende vergiften rondliep en een gevaar was voor zichzelf en z'n omgeving. Dat hij woonde in een huis met geen enkel meubelstuk, zelfs geen bed, zelfs geen stoel, alleen één kist waarin z'n spullen zaten. Zijn lepels, zijn aanstekers, zijn spuitjes, zijn vloeitank, zijn

oploskoffie, zijn drank, zijn drie kledingstukken en zijn enige boek: "verantwoord gebruiken".

Arthur: Ja, nou heb jij het al verteld.

Viktor: Ja.

Jacob: Op zekere dag kwam Viktor langs als afgezant van de familie, als de meest fijngevoelige en als de enige waartegen ik geen geweld zou gebruiken. Wat Viktor betreft heb ik mijn fysieke kracht altijd alleen maar ter bescherming aangewend. Ik heb hem beschermd, ik heb zijn kwelgeesten het ziekenhuis ingeslagen, ik ben ervoor van school gestuurd en dus eigenlijk is het aan hem te danken dat ik geen opleiding heb en praktisch analfabeet ben en is het aan mijn enorme geestelijke veerkracht te danken dat ik desondanks in bepaalde kringen bekend sta als "De Professor". Goed, Viktor kwam langs en nam me mee en ze sloten me op en spoelden mijn hersenen en mijn aderen schoon en daar ben ik als een gebroken man weer uitgekomen. U denkt: een gebroken man?? Die man ziet er helemaal niet gebroken uit! Maar ergens is er iets in mij gebroken dat met geen spalk, geen lijm, geen mogelijkheid te repareren valt. Ik wil daar niet sentimenteel over doen. Een mens heeft zijn leven niet geheel in eigen hand. Al beweert Arthur hier, als spreekbuis voor de liberale gedachte, zoals gezegd iets heel anders. Geluk is een keuze, iedereen krijgt gelijke kansen in het leven en wie er geen gebruik van maakt moet leven met de gevolgen. Pech is een vorm van karakterzwakte.

Arthur: Klaar?

Jacob: Klaar. Viktor: Wacht even.

Arthur: Goed daar gaan we.

Muziek. Jacob en Arthur en Viktor doen een verrassend goed gekund dansje.

2. DE INVLOED VAN JE VOORKOMEN

Jacob: Arthur.

Arthur: Sorry jongens, geen tijd.

Jacob: Viktor hier wil zich aanmelden als huurling.

Arthur: Viktor? Die is meteen dood.

Jacob: Dat heb ik ook tegen hem gezegd. Ik zei: Viktor met jouw gestel en jouw zachtaardigheid ben je meteen dood.

Arthur: Nou ja, kunnen we het er later over hebben?

Jacob: Ik wil dat je even naar Viktor kijkt.

Arthur: Ja?

Jacob: Nou? Arthur: Hij heeft een uniform aan.

Jacob: Ja.

Arthur: Zo ziet hij er in elk geval redelijk overtuigend uit als een soldaat.

Jacob: Ja.

Arthur: Denk je dat ze je willen hebben? Moet je daar geen opleiding voor doen ofzo? Hebben ze echt iedereen nodig?

Viktor: Ik wil zijn waar het vuur is, doen wat gedaan moet...

Jacob: Leven en laten leven...

Arthur: Eten of gegeten worden. Nou jongens. Ik moet verder.

Jacob: Kan je Viktor even uitleggen dat het totaal onverantwoord is wat hij wil?

Arthur: Ik ben niet thuis in buitenland. Sorry.

Jacob: Je wilt dus tegen de Amerikanen vechten, begrijp ik dat goed?

Viktor: Hm. Ja.

Jacob: Jij denkt dat zij de grootste criminelen zijn?

Viktor: Het onderscheid in goed en kwaad is een achterhaalde indeling en een simplificatie van de werkelijkheid, Jacob.

Jacob: Hoor je dat?

Arthur: Nee ik hoor dat niet want ik denk na.

Viktor: Mensen moeten wat.

Jacob: Wat?

Viktor: Doen. Wat doen. Ik wil de mensen oproepen iets te doen. Ik wil wat doen. Wel of geen standpunt. Ik wil wat doen.

Arthur: Ik moet me voorbereiden. Niets vergeten en alles onthouden.

Totale controle hebben over mijn gedrag en de dingen die ik zeg en hoe die zich verhouden tot de dingen die ik eerder heb gezegd, of later nog ga zeggen en tot wat andere prominente leden van de partij hebben gezegd en ik moet het gehele partijprogramma uit mijn hoofd kennen, zodat ik op elke onverwachte vraag een gedegen onderbouwd antwoord kan geven, dat strookt met het officiële partijstandpunt. Mediatraining, kledingadvies, haaradvies, dasplan, oogopslag, lichaamstaal, onliners, hoe geef ik in één minuut antwoord en introduceer ik verder drie standpunten die niets met de vraag te maken hebben, briladvies, logopedie, stoppen met roken. Wat ruik ik toch?

Jacob: Vis.

Arthur: Heb je dit nu alweer opgenomen?

Viktor: Ik maak een radioprogramma.

Arthur: Ik ben een publiek figuur. Dat mag allemaal zomaar niet. Viktor. Je moet bellen naar de persafdeling. Die zeggen wel of ik kan.

Jacob: Ja, ik dacht ik neem vis mee. Ik kook voor jullie.

Arthur: Wat moet jij met een radioprogramma?

De telefoon gaat.

Arthur: Wil je tegen Viktor zeggen dat ie dat pak uit moet trekken, dat ie geen radioprogramma's over zijn broer mag maken omdat zijn broer een publieke figuur is die een persafdeling tot zijn beschikking heeft die gebeld moet worden en die kan vertellen of hij wel of niet meewerkt aan een radioprogramma.

Arthur aan de telefoon, intussen praten Viktor en Jacob verder.

Arthur: Arthur. Ja, nee, ik ben ermee bezig. Wat?

Viktor: Nou?

Arthur: Ja?

Viktor: Doe dan.

Arthur: Oh ja, op zo'n manier

Jacob: Ja, oké, luister es, je moet dat pak uittrekken en je moet de persafdeling bellen want Arthur is een publieke figuur.

Arthur: Evert?

Viktor: DAT PAK TREK IK NIET UIT!

Arthur: Wat? (koppen dicht!) Ja sorry, ja. Nou, toegezegd, toegezegd.

Viktor: Ik ben een soldaat en ik trek mijn pak pas uit als ik dood ben of als ik een leuk meisje zie.

Arthur: Nee, dat zeg ik ook niet...Nee, dat zeg ik ook niet... Nee, dat zég ik... Dat zég ik helemaal...

Jacob: Oké Viktor, oké Viktor. Jij wilt de wereld, of dan in elk geval tot zover je radiozender reikt, oproepen mee te doen met de oorlog. Wel of geen standpunt. Gewoon meedoen.

Arthur: Ja? Nou, bij wijze van..

Viktor: Het afdwingen van het verloop der dingen.

Arthur: Hm.

Viktor: Een voorschot op de toekomst.

Arthur: Hm.

Viktor: Het binnenhalen van het geschiedenis.

Arthur: Dat heb ik gedáán!

Jacob: Ik vind het een ontzettend interessant idee.

Arthur: Klopt. Ja. Klopt.

Jacob: Ontzettend interessant en ontzettend levensvatbaar als je het mij vraagt ontzettend levensvatbaar.

Arthur: Achterban. Achterban.

Jacob: Mag ik u voorstellen aan mijn kleine broer en grote Messias VIKTOR. En ik stel voor dat wij hem Viktor Viktorie bijnamen.

Arthur: Achterban me reet.

Jacob: Ik heb eerder gezegd dat het hem aan realiteitszin ontbrak als bijverschijnsel van zijn romantische geaardheid. U heeft hem dat vervolgens zelf horen bevestigen, hoewel ik had gezegd dat hij het zou ontkennen. "Het afdwingen van het verloop der dingen,

Arthur: Hm.

Jacob: een voorschot op de toekomst en

Arthur: Hm.

Jacob: het binnenhalen van de geschiedenis."

Arthur: Ja!

Jacob: In één woord revolutionair. Arthur: Sorry Fred. Nee, het is hier... Hoe bedoel je dat bedoel je?

(einde telefoongesprek)

Jacob: Viktor Viktorie heeft blij gegeven van Messiaanse trekken en een visionaire blik.

Viktor: Heb jij nog Ritalin in huis?

Arthur: Nee.

Viktor: Dan ga ik even naar hiernaast.

(Viktor af)

Jacob: *(Jacob begint wakkels in zijn mond te proppen)* In het onherbergzame landschap van meningen en gecamoufleerd eigenbelang, van door angst gedreven overtuigingen, van citaten van de opiniepagina's van kwaliteitskranten, tussen twee slokken bier uitgesproken en met emotionele lading bekrachtigd, van zelf geschilderde leuzen op zelf getimmerde borden, heeft hier een MAN gesproken. Een LEIDER.

(Viktor op)

Viktor: Dat is echt een geweldig inzicht, de invloed van je voorkomen. Ik heb eenvoudigweg de gehele voorraad gevorderd. Hier Jaac, pilletjes.

Jacob: Dankjewel jongen. Dankjewel. Hier neem wat wikkels. Word je groot en sterk van.

Viktor: Echt ongelooflijk. Wat een uniform met je doet. Met de mensen tegenover je doet. Met de gehele voorraad Ritalin doet van een gewone lagere school in het hart van de stad.

Arthur: Een kleine steekproef in de achterban heeft uitgewezen dat Evert populairder is dan ik en dat heeft het partijbestuur ertoe gezet alles nog eens rustig opnieuw in overweging te nemen. Rustig. Opnieuw. In Overweging.

Viktor: Je moet het niet opgeven. Je bent de gedoodverfde opvolger, de liberale kroonprins.

Arthur: Schenk mij nog maar eens in.

Viktor: De man die denkt dat geluk een keuze is en iedereen evenveel kansen krijgt in het leven. Dat moet je niet vergeten. Dat geldt dus ook voor jezelf. Maar dus ook voor Evert.

Arthur: Geen grappen a.u.b.

Viktor: Dat zijn geen grappen. Dat is je eigen overtuiging. Nou ja, dan weet ik het ook niet meer. Als je zover bent dat je eigen overtuigingen klinken als grappen als je ze een ander uit hoort spreken. Dat lijkt me het einde. Het absolute Einde Der Overtuigingen. Hé Jacob, je moet niet alles in één keer nemen!

Jacob: Oh.

3. RADIO BRODDERS IN ARMS

Viktor: This is Radio Brodders in Arms. Brodders in Arms. Tot u spreekt Viktor Soldaat, Soldaat Viktor. Bereid tot de strijd en klaar voor de start. Het einde der tijden is nabij. Niet zo nabij dat iedereen het ziet. Maar nabij genoeg om het binnen te halen. Ik roep u allen op. Ik roep u allen op om mee te doen. Trek makkelijke kleren aan en platte schoenen. Verzamel in uw huizen alles wat als wapentuig kan dienen.

Lever dat in op daartoe aangewezen plaatsen.
 Of leg het voor het grijpen bij de deur.
 Wees sterk, wees trots, wees vastberaden.
 Houd uw mes gereed en uw geweer geladen.
 Neem deel aan dit beleg. Stem uw radio af op Brodders in Arms.
 856 op de korte golf.
 Wees erbij en blijf erbij

Muziek

4. HET CHARISMA VAN EEN LEIDER

Arthur aan de telefoon. Intussen drinkend.

Arthur: Maak je geen zorgen.. Nou ja voor het geval je je zorgen maakte. Natuurlijk...

Natuurlijk Nee, natuurlijk ben ik er. Ja. We moeten doen wat goed voor de partij is. Het gaat NIET om mij, niet om mijn persoonlijke carrière. Het gaat erom wat IK kan betekenen voor de PARTIJ. Of ik de juiste man op de juiste plek zou kunnen zijn. Zo niet, dan moet die man – ik – een plek waarvoor hij wel de juiste man is, zodat ie nog steeds de juiste man op de juiste plek is – andere plek weliswaar, andere plek, maar zelfde man, ik - en waar hij zo veel mogelijk kan betekenen voor de partij. Ik geloof in mezelf. Ik geloof in mezelf als de juiste man op de juiste plek. Met het charisma van een leider. Die de partij bij elkaar kan houden, de nieuwe lijn verder kan ontwikkelen, een krachtig antwoord heeft op de recente gebeurtenissen. Oh, dat zou heel goed kunnen. Het zou heel goed kunnen dat Evert dat ook... Nee, zonder meer. Ik ben de eerste om...

Hhm.

Ja. Hmm hmm.

Nee! Ja! Ja! Ja.

Fred... Fred...Fre...

Ja, ik luister.

Dat is goed.

Is goed.

Maandag.

Negen uur.

Ja.

Nee, ik heb Evert niet gesproken.

Oh? Oké, vanavond? Daar ga ik naar kijken. Goed dat je het zegt.

Ja.

NOVA. Dat doen we. Oké.

Tot maandag. Of tot vanavond.

Ja. Oké. Daag.

5. DORADE

Viktor Arthur en Jacob eten.

Jacob: Pas op dat je pak niet vies wordt.

Viktor: Pas zelf op.

Arthur: Mag dat ding uit?

Viktor: Ik ben soldaat. Ik trek mijn pak pas uit als ik dood...

Arthur: Ik bedoel die tape.

Viktor: Oh, die tape.

Arthur: Mag die uit.

Viktor: Nee.

Arthur: Evert zit bij Nova. Vanavond. Jacob: Waarom zit jij niet bij Nova?

Arthur: Omdat Evert slim is.

Viktor: En jij niet?

Arthur: Ja, ik ook. Maar ik ben moe. Dat is een ontzettende handicap.
Wanneer gaan jullie weer naar huis?

Jacob: Ik heb even geen huis, Arthur. Ik dacht dat ik dat had uitgelegd. Ik heb even geen huis om naar toe te gaan.

Arthur: Oh ja. Hoelang gaat dat duren? Kunnen we een termijn afspreken?
Een termijn van een week?

Jacob: Wij kunnen van alles afspreken maar ik kan niet veel garanderen.

Arthur: Oké, een week. We spreken een termijn af van een week en jij kan niets garanderen maar je gaat wel je uiterste best doen om de afspraak na te komen en anders ga je naar een hotel.

Viktor.

Viktor: Ja?

Arthur: En jij?

Viktor: Ik?

Arthur: Wanneer je naar huis gaat.

Viktor: Ik ga niet meer naar huis. Ik ben een nieuw leven begonnen. Als soldaat en voorlopig is dit het zenuwcentrum, voorlopig ben ik embedded journalist aan de borderwijklaan 33.

Arthur: Embedded journalist.

Viktor: Embedded journalist.

Arthur: Ik heb een vrouw nodig.

Jacob: Ik weet een hele goeie.

Arthur: Nee, niet zo. Een vrouw. Een vrouw. Een partner.

Jacob: Viktor! Je hebt een speldje!

Viktor: Wat leuk dat je dat ziet!

Jacob: Jezus, man, je hebt een speldje. Wat betekent dat?

Viktor: Speciale verdienste. Van Speciale Betekenis voor de Goede Zaak.

Arthur: Om kinderen mee te maken en reizen mee te maken en eten voor bevriende echtparen mee te maken en fotoboeken van onze opgroeiende kinderen mee te kunnen maken en uitstapjes mee te kunnen maken en fietstochtjes mee te maken en ruzie mee te maken en het goed mee te kunnen maken en een front tegen de buitenwereld mee te kunnen vormen en een liefdevolle kern mee te kunnen vormen en een harmonisch geheel mee te kunnen vormen en een stralend voorkomen naar buiten mee te kunnen laten zien.

Jacob: Oh.

Viktor: Die weet ik ook niet zo één twee drie.

Jacob: Ben je daarom depressief?

Arthur: Ik ben niet depressief. Ik ben moe, dat is alles. Ik heb last van een soort hardnekkige vermoeidheid. Ik heb last van een bepaald soort lusteloosheid. Misschien heb ik wel griep. Ik snotter ook een beetje. Hoor maar. Het gaat goed. Het gaat goed met me. Eigenlijk gaat het gewoon ontzettend goed met me. Heb ik ontzettend leuk werk. Of ik nou op één of twee beland, heb ik een ontzettend leuke uitdagende, afwisselende, verantwoordelijke, interessante, inhoudelijke, maatschappelijk betrokken baan, waar ik vreselijk veel plezier aan beleef en dat me bovendien een riant inkomen verschaft waarvan ik de heerlijkste dingen kan doen en wat mijn leven in alle opzichten van een zeer bovengemiddelde mate van comfort voorziet. Ik heb kennissen en burens en collega's en –

Viktor: Je hebt ons.

Arthur: Ik heb jullie.

Jacob: Wat vinden jullie van mijn DORADE?

Viktor: Je hebt jezelf weer overtroffen.

Arthur: Daar sluit ik me bij aan.

Jacob: Heb je zijn speldje gezien?

Arthur: Nee. Ja. Mooi.

Jacob: Speciale verdienste.

Arthur: Speciale verdienste als embedded journalist aan de Borderwijklaan. Heb je veel contact met de legerleiding Viktor? Kunnen ze je radioprogramma daar ook ontvangen?

Viktor: Je komt er nog wel op terug. Wacht maar af. Niet iedereen herkent de waarheid als ie 'm ziet.

Arthur: Mogelijk. Mogelijk. Maar één van mijn door vriend en vijand geprezen kwaliteiten is toch dat ik soms dingen weet voordat andere ze weten. Kwestie van determineren.

Jacob: Arthur is een man die dingen weet voordat anderen ze weten. Kwestie van determineren. Ik heb gezegd dat Viktor denkt dat hij de dingen achter de dingen ziet, maar... Arthur denkt ook dat hij de dingen achter de dingen ziet! Dat ie de diepere betekenis, de diepere schoonheid en de waarheid ziet onder de oppervlakte. Is het daarmee een familietrekje geworden? Of is het een menselijke eigenschap?

Viktor: Eet, Arthur, eet!

Arthur: Ja, ja, ja.

Viktor: Het valt me op dat je verschrikkelijk slecht eet.

Jacob: Smaakt het je niet jongen?

Arthur: Ik heb geen honger.

Jacob: Geen aan honger is gebrek aan levenslust.

Viktor: Je eet al dagen slecht. Je hebt niets in huis, je neemt muizenhapjes, je spēélt met je eten.

Arthur: Ik eet wel.

Viktor: Maar je bent mager!

Jacob: Je bent een schim van de man die je geweest bent.

Viktor: Ik ben serieus.

Arthur: Ik ook. Laat me.

6. ZO, ZO, INTERESSANT

Een meisje komt binnen

Emma: Hallo.

Arthur: Hallo.

Emma: Ben ik hier goed?

Arthur: Dat ligt eraan.

Emma: Ik kom voor Jacob.

Arthur: Eh, Jacob, Jacob... Help me even.

Emma: Tja, hoe moet ik hem nou omschrijven. Hoe omschrijf je iemand?

Arthur: Dat verschilt natuurlijk helemaal per persoon. Ik zou jou

bijvoorbeeld omschrijven als klein, blond, met een lenig meisjesachtig lichaam. Donkerblauwe ogen waarin een soort van wanhoop staat te lezen. Met een beetje brede beetje weke mond

Emma: Jacob is groot.

Arthur: Jacob is mijn broer.

Emma: Maar jij bent Viktor niet. Ik heb je wel eens op tv. gezien.

Arthur: Ik ben Viktor niet. Ik ben Arthur. Ik ben Politicus. Heeft Jacob dat niet verteld?

Emma: Nee. Hij heeft alleen over Viktor verteld.

Arthur: Aha.

Emma: Hij heeft Viktor omschreven.

Arthur: Oh ja?

Emma: Hij heeft me zijn bijnaam Viktorie verteld en zijn katachtige voorkomen beschreven.

Arthur: Zijn katachtige voorkomen??

Emma: Ja, hoe getraind zijn lichaam is en hoe pezig hij is en hoe looïg zijn huid. Hoe onverschrokken hij is en hoe onvermoed sterk hij is en hoe klein en onschuldig hij er desondanks uitziet. "Maar als het erop aankomt," zei Jacob, "is mijn broer Viktor een moordmachine."

Arthur: Oh. Ja, ja.

Emma: Oh ja, hij heeft rood haar, Jacob. Oh ja, dat weet je natuurlijk. Je bent zijn broer.

Arthur: De oudste.

Emma: Ja, ja. Mooi huis heeft ie.

Arthur: Wie?

Emma: Jacob.

Arthur: Oh ja?

Emma: Groot. Modern. Hè? Wacht je ook op hem? Jacob heeft een klus gedaan voor mijn vader. Daar ken ik hem van. Mijn vader heeft ons aan elkaar voorgesteld. Maar hij mag niet weten dat ik hier ben. Dus als hij langskomt, moet je niet zeggen dat ik hier ben geweest.

Arthur: Komt hij dan langs?

Emma: Hij komt vaak bij Jacob. Ze schaken samen en praten over dingen.

Arthur: Over dingen. Hier?

Emma: Dat neem ik aan.

Arthur: Waarom mag hij niet weten dat jij hier bent?

Emma: Hij is nogal beschermend tegen mij. Hij is bang dat ik trouw of zwanger word of zoiets en dat ik hem verlaat.
Arthur: Hoe oud ben je?
Emma: Achttien.
Arthur: Je mag wel gaan zitten als je wilt.
Emma: Ik blijf hier wel staan. Dan wacht ik even op hem.
Arthur: Ik moet eh... werken. Maar stoor je niet aan mij. Ik ga hier zitten werken. Ja? Als je iets wilt drinken mag je het zelf pakken. Of je kunt het aan me vragen. Dan pak ik het voor je. Ik weet waar alles staat. Ja? Dan ga ik hier zitten en ga ik een beetje verder met mijn werk.
Emma: Ik vind het best.
Arthur: Hoe heet je?
Emma: Emma van den Oever.
Arthur: Arthur Donker.
Emma: Ja, dat weet ik. Ik heb je wel eens op tv. gezien.
Arthur: Precies.

Viktor komt binnen.

Viktor: Wat doe jij nou hier?
Arthur: Ook hallo..
Viktor: Wat doe jij thuis?
Arthur: Dit is Emma van den Oever.
Viktor: Viktor, aangenaam.
Arthur: Ik ben vrij.
Viktor: Dat is lekker voor je. Hij is vrij. Terwijl hij bijna nooit vrij heeft. "Politiek, dat is geen baan, dat is een manier van leven".
Emma: Net zei je dat je moest werken.
Viktor: Dat was dan waarschijnlijk een smoesje.
Emma: Ik heb over je gehoord.
Viktor: Ben je een luisteraar? Wat geweldig. Een luisteraar! Hoe heb je me gevonden?
Arthur: Vind je het vervelend dat ik er ben? Dat ik thuis ben? Had je plannen? Heb je soms mensen in mijn huis uitgenodigd?
Viktor: Het maakt mij niet uit. Ik was gewoon benieuwd.
Arthur: Oh, nee, want als je mensen in mijn huis hebt uitgenodigd waartegen je vertelt dat het jouw huis is en dat je één broer hebt

en dat ie Jacob heet, dan moet je het zeggen. Dan ga ik even een blokje om. Dan drink ik mijn koffie wel in het café om de hoek.

Emma: Ik ga weer. Ik kom later wel terug.
Viktor: Dag Emma van den Oever.
Emma: Dag Viktor Viktorie. Dag. Tot ziens hè.
Arthur: Ja, tot ziens.

Emma af.

Viktor: Waar heb je die gevonden?
Arthur: Die kwam zelf binnengelopen. Is een vriendin van Jacob.
Viktor: Zo, zo. Interessant.
Arthur: Ik zou niet weten waarom.
Viktor: Waarom wat.
Arthur: Waarom dat interessant is. Ik zeg dat is een vriendin van Jacob en jij zegt zo, zo, dat is interessant.
Viktor: Ik dacht dat je bedoelde dat je niet zou weten waarom dat een vriendin van Jacob is.
Arthur: Waarom zei je dat? Waarom zeg je "zo, zo, interessant".
Viktor: Wanneer zei ik dat?
Arthur: Ik zeg dat is een vriendin van Jacob en jij zegt zo, zo, dat is interessant.
Viktor: Oh. Nou. Ik weet het niet. Zei ik dat?
Arthur: Ja. Dat zei je.
Viktor: Waarom zou ik dat zeggen?
Arthur: Dat weet ik niet.
Viktor: Volgens mij heb ik dat niet gezegd. Zo, zo, interessant. Dat kan ik niet gezegd hebben.
Arthur: Dat zei je well!
Viktor: Wacht maar even... Wacht even.

Viktor spoelt zijn tape terug en luistert naar hun gesprek.

Tape: Emma: ... Viktorie. Dag. Tot ziens hè.
Arthur: Ja, tot ziens.
Viktor: Waar heb je die gevonden?
Arthur: Die kwam zelf binnengelopen. Is een vriendin van Jacob.
Viktor: Zo, zo. Interessant.
Arthur: Ik zou niet weten waarom.

Viktor: Waarom wat.
Arthur: Waarom dat interessant is. Ik zeg dat is een vriendin...

De tape loopt intussen door.

Arthur: Zie je wel?
Viktor: Wat een ontzettend goed gesprek.
Arthur: Heb je het nou zelf gehoord?
Viktor: Ongelooflijk. Ja, ja, ik heb het gehoord. Ik weet niet waarom ik dat zei. Misschien omdat ze zo mooi is.
Arthur: Mij te jong. Dus jij gebruikt mijn huis niet voor allerlei ontmoetingen.
Viktor: Te jong voor wat?
Arthur: Om verliefd op te worden. Nou?
Viktor: Maar je hoeft toch helemaal niet verliefd op haar te worden?
Arthur: Nee, natuurlijk niet.
Viktor: Nou dan maakt het ook niet uit hoe oud ze is.
Arthur: Nee. Dat zal wel.

7. 856 OP DE KORTE GOLF

Viktor: This is Radio Brodders in Arms.
Radio Brodders in Arms.
En tot u spreekt Viktor Soldaat.
De toekomst snelt ons tegemoet.
Als u goed luistert hoort u haar galop.
Geruststellen kan ik u niet, dat zou een leugen zijn.
Maar u hebt afgestemd op Radio Brodders in Arms 856 op de korte golf en dat is waarschijnlijke het beste wat u had kunnen doen. Ik herhaal nog eens mijn oproep om wapens te verzamelen; keukenmessen, zagen, hamers, stukken pijp, flessen, benzine of andere brandgevaarlijke stoffen, vuurwapens en ga maar door. Ik roep u allen op om MOED te houden, om de algehele ondergang met opgeheven hoofd tegemoet te gaan. Met sterke en moedige mannen en vrouwen, die trots zijn op hun land en trots zijn op hun vrijheid en trots zijn op alle verworven rechten waarvoor hun voorouders gevochten hebben, kunnen wij dit doen. Strijdend ten onder gaan. Want dat wij ten onder gaan staat vast. Een algehele veldslag zal het zijn, een totale verwoesting zal het worden en het enige wat we kunnen doen is deelnemen daaraan om niet het

slachtoffer te worden. Als ze binnenvallen is het duidelijk en als ze niet binnenvallen dan vallen wij uit. Dan vallen wij aan. Dan vallen wij in elk geval op eigen initiatief en zijn we niet geduwd.

8. JE WORDT ER HELEMAAL POËTISCH VAN...

Jacob & Emma
Emma: Wat wil jij met je leven?
Jacob: Wablief?
Emma: Wat wil jij eigenlijk met je leven?
Jacob: Niks. Leven. Weet ik veel.
Emma: Nou, kon toch. Kon toch dat je dacht: ik wil dit of dat of bepaald werk of kinderen of een reis maken naar de Maya-tempels in Zuid-Amerika.
Jacob: Oh, op zo'n manier. Nou ik wil best naar de Maya-tempels in Zuid-Amerika. Is dat wat?
Emma: Ik ben er nooit geweest. Ik wilde altijd kunstschaatsen op wereldniveau. Maar ik ben niet goed genoeg. Ik ben goed maar ik ben niet goed genoeg. Ik ben waarschijnlijk te laat begonnen. Dat zeggen ze. Te laat begonnen. Als je ergens wilt komen moet je er echt heel vroeg mee beginnen. Met kunstschaatsen. Dat geldt niet voor alles maar wel voor een hoop dingen. In elk geval voor kunstschaatsen. Anders is het te laat. Te laat is te laat.
Jacob: Op zo'n manier.
Emma: Ik ga nog wel hoor. Ik schaats nog wel. Maar als je niet meer verder kan komen in de competitie dan wordt het meer een hobby. Kunstschaatsen als hobby. Dat is toch heel anders. Dan train je wel en dan dans je wel maar dan moet je toch iets anders bedenken om je geld mee te verdienen want dan kost het alleen maar geld. Dan krijg je je pakje niet gesponsord en die pakjes zijn duur, hoor. Wat denk je dat zo'n pakje kost?
Jacob: Duizend euro.
Emma: Nou eh, nee. Maar wel gauw driehonderd euro. Voor een beetje een mooi pakje. Ik heb er twee. Een paars met lila met linten en een tamelijk standaard pakje in zilver. Daar heb ik ook zilveren schoenen bij. En als je niet op wedstrijd niveau danst heb je ook geen vaste partner. Dan kom ik soms in mijn paarse pakje op de training en dan werk ik met iemand die een rood pak aanheeft. Dat past niet snap je. Dat is gewoon niet echt mooi.

Jacob: Nee.
Emma: Wat drink je eigenlijk?
Jacob: Wodka.
Emma: Ik dacht dat het water was. Wat is dit?
Jacob: Dat is een briefopener. Of een steekwapen. Het is maar hoe je het bekijkt.
Emma: Mooi.
Jacob: Ja. Mooi.
Arthur: Emma. Jacob.
Emma: Hallo.
Jacob: Dit is mijn broer, de politicus en neuroticus Arthur Donker.
Emma: Ja, weet ik.
Arthur: Ik moet naar Barend & van Dorp. Ik zit een debat over de oorlog. Het is onvoorstelbaar. Ik ben niet thuis in buitenland!! Binnenlandse politiek en economische zaken zijn mijn specialiteiten
Het is natuurlijk een manier om mij erin te luizen. Het is een manier om mij een cruciale fout te laten maken waarna ze definitief met Evert verder kunnen en ik er definitief niet meer toe doe. Het is een truc. Maar zo krijgen ze me niet. Ik laat me niet uit de markt prijzen door de verkeerde dingen te zeggen over een onderwerp waar ik helemaal niet in thuis ben. Als mijn hoofd godverdomme maar een beetje helder werd. Kom op. Kom op. Als mijn duffe hoofd maar weer een heel klein beetje helder werd. D'r was toch een tijd dat ik als vanzelf gedachten in mijn hoofd had, dat ik adrenaline in mijn lichaam had, dat ik de energie had om op te staan en de wereld te veroveren. Dat ik het lekker vond om te moeten rennen voor de tram, om een trap met drie treden tegelijk te nemen, om mijn benen op tafel te leggen en me uit te rekken. Er was een tijd dat ik ervan genoot dat ik een lichaam had, maar tegenwoordig is het een enorm lang en zwaar gedeelte onder mijn hoofd dat ook al zo zwaar is. Ik ga ontzettend goed praten vanavond. En daarna is het afgelopen. Dan stop ik mijn hoofd onder een deken of in de oven.
Jacob: Sterkte.
Emma: We kijken.

Arthur af.

Emma: Jee.

Jacob: Ja.

Jacob probeert Emma te kussen. Ze gaat er een tijdje op in maar onderbreekt het telkens met haar kletsrouserij.

Emma: Mijn vader zegt dat jij een enorm gat in je binnenste hebt. Dat er niets meer in je borstkas zit. Dat die helemaal leeg gevreten is door je vroegere leven. Ik heb tegen hem gezegd dat het niet bestaat dat iemand helemaal niets meer in zijn borstkas heeft zitten. Dat je dan niet kan leven. Dat je toch een hart en een maag en longen nodig hebt om te kunnen leven. Om het bloed en het voedsel en de lucht door je lijf heen te pompen.

Jacob: Kom hier.

Emma: Ik begrijp niet dat hij jou zelf aardig vindt en je blijkbaar vertrouwt én met je praat én met je schaakt maar dat hij denkt dat jij voor mij een gevaar bent. Hij heeft teveel contacten in de penoze, zegt mijn vader. En het komt maar heel zelden voor dat iemand niet ergens in de nabije toekomst zijn verleden weer tegenkomt en er nog een appeltje mee heeft te schillen.

Wat zeg je zelf? Zou je me niet gerust stellen?

Jacob: Kom hier dan kun je voelen dat ik een hart heb in mijn borstkas en lucht in mijn longen en bloed in mijn aderen.

Emma: Waar is je broertje Viktor?

Jacob: Wat doet dat ertoe.

Emma: Ik vind het zo'n schatje, je broer.

Jacob: Voel je?

Emma: Hm, ja.

Jacob: Je bent zo... lenteachtig.

Emma: Je wordt er helemaal poëtisch van.

Jacob: Wat zou jij heel graag willen?

Emma: Hoezo?

Jacob: Als jij me vertelt wat je heel graag zou willen dan kan ik dat misschien voor je organiseren.

Emma: Dat betwijfel ik.

Jacob: Ja, goed, een wereldkampioenschap kunstschaatsen kan ik natuurlijk niet voor je organiseren – alhoewel... Nee, ik bedoel, een

ritje in een verlengde Cadillac met open dak, of oesters eten aan zee. Die orde van grootte.

Emma: Ik moet zo naar huis.

Jacob: Ik breng je wel thuis op de motor.

Emma: Stoppen om de hoek hè?

Jacob: Natuurlijk.

9. DE ZOVEELSTE BEPROEVING

Arthur legt de telefoon neer.

Arthur: Dat was Fred. Er zit een Amerikaanse generaal vast. Hier. Uitgeleverd aan het Internationaal Vredeshof in Den Haag. Amerika beschouwt dat als provocatie en dreigt met stappen.

Viktor: Wat voor Stappen.

Arthur: Militaire Stappen.

Viktor: Geweldig! Wat heeft ie gedaan?

Arthur: Onnodig veel geweld gebruikt en zich schuldig gemaakt aan verkrachting.

Viktor: Jezus. Wauw. En nu?

Arthur: Nu moeten wij een standpunt formuleren.

Viktor: Wauw.

Arthur: Viktor, doe niet zo belachelijk.

Viktor: Dit is onze kans. Dit is onze ultieme kans.

Arthur: Dat kan niet. Kan natuurlijk niet. Wij zijn natuurlijk tegen onnodig veel geweld. Wij willen natuurlijk dat oorlogsmisdaden worden bestraft maar we willen die natuurlijk niet bestraffen tegen elke prijs.

Viktor: Zegt Fred dat?

Arthur: Dat zegt de partij. Maar dat zegt de partij *nóg* niet. Het is natuurlijk van het grootste belang dat we dat pas zeggen op het allerlaatste moment. Dat onze morele principes volgehouden worden tot het echt niet anders kan. Uiteindelijk zijn wij er natuurlijk *vóór* dat deze Johnsten wordt overgedragen aan de Amerikaanse autoriteiten. Het is in beginsel al een fout geweest dat het internationaal vredeshof zich in Den Haag gevestigd heeft.

Viktor: Dit lijkt me een uitgelezen kans voor de herziening van de wereldorde.

Arthur: Een uitgelezen kans voor de herziening van de wereldorde. Wat? Dat we het erop aan laten komen en het tot een gewapend conflict met Amerika komt? Dat we vervolgens geen enkele rol meer

kunnen spelen op het wereldtoneel? Jij bent krankzinnig. Ik voorspel je dit loopt met een sisser af. Met een sisser. Die generaal wordt door Amerika zelf berecht. Dat zullen ze wel moeten. En dan loopt het allemaal met een sisser af. Ik moet me inlezen. Ik moet me natuurlijk inlezen. Ik moet natuurlijk mijn meest serieuze overhemd aantrekken en alles van het onderwerp afweten. Dit is de zoveelste beproeving. De zoveelste beproeving van mijn elastische vermogen. Als ik dit nu verpest.

10. LIBERALISME

(ZORG VOOR JEZELF DAN DOEN WIJ DAT OOK)

Viktor: Die Emma van jou...

Jacob: Wat.

Viktor: Die Emma van jou hè...

Jacob: Wat moet je met haar?

Viktor: Ik vind dat een opmerkelijk mooi meisje.

Arthur: Is ze ook. Is ze ook. Vind ik ook.

Viktor: Ze is nogal, hoe noem je dat.

Jacob: Hoe noem je dat?

Viktor: Uitnodigend.

Arthur: Heb ik ook gemerkt. Ja. Dat heb ik ook gemerkt

Jacob: Als jullie maar van d'r afblijven.

Viktor: Als zij maar van ons afblijft.

Arthur: Sluit ik me bij aan.

(stilte)

Viktor: Ik heb inmiddels een enorme luisterdichtheid. Bovendien storten mensen allerlei giften op mijn geopende rekeningnummer. Het is verbluffend hoezeer onze tijdgeest van apocalyptische angsten vervuld blijkt te zijn. Ik bied die mensen de mogelijkheid om daar iets mee te doen. Om zich te wapenen. Tegen die sluipende jeukende angst die in hun woekert. Tegen de angst voor oorlog, voor verwoesting en de behoefte de angst voor die on-voorstelbare verschrikking om te vormen in iets concreets. Ik breng de oorlog dichter bij de mensen.

Arthur: Apocalyptische angsten.

Viktor: a.

Arthur: Het einde der tijden.

Viktor: Hm, ja.
Arthur: Mensen de mogelijkheid bieden iets te doen. Te vechten. Deel te nemen.
Viktor: Precies.
Arthur: Als jij niet mijn debiele broertje maar mijn politieke tegenstander was, dan zou ik je een gevaarlijke man noemen. Een gevaarlijke man die de rust en de samenhang in onze samenleving ondermijnt.
Jacob: Ik denk dat ze wel van jullie af zal blijven. Dus ik denk dat het er hier alleen om gaat dat jullie van haar afblijven en haar naïeve lenteachtige frisheid NIET als uitnodigend beschouwen.
Viktor: Haar lenteachtige frisheid?
Jacob: Ja.
Viktor: Het lijkt wel een wasmiddelenreclame.
Jacob: De strekking van het dreigement is duidelijk?
Viktor: Volkomen helder.
Arthur: Volkomen.
Jacob: Heel goed. Ik ben weg.

Jacob af.

Viktor: Dus jij vindt mij een gevaarlijk man.
Arthur: Nee. Ik vind je mijn debiele broertje.
Viktor: Met een enorme luisterdichtheid.
Arthur: Wat niets af doet aan de debiliteit.
De wereld stort niet in elkaar.
De wereld wordt langzaamaan beter.
Viktor: De wereld wordt langzaamaan beter of de wereld verandert nooit.
De mensen geloven in elk geval dat het allemaal mis gaat. De mensen hebben hun vertrouwen verloren.
Arthur: En jij? Wat geloof jij?
Viktor: Dat doet er niet toe. Ik neem een optie op de waarheid en toets hem dan.
Arthur: Op mijn kosten.
Viktor: Sorry?
Arthur: Je leeft op mijn kosten.
Viktor: Ik heb een uitkering.
Arthur: Dat zeg ik; je leeft op mijn kosten.
Viktor: Is dat het officiële partijstandpunt?

Arthur: Dat kan me niet schelen. Je bent gezond, lichamelijk dan, en je bent een uitvreter die leeft van een uitkering in andermans huis en opties neemt op de waarheid zonder zelf ergens in te geloven. Dat keur ik af.
Viktor: Het zou prima kunnen dat ik door mijn radioproject weer financieel onafhankelijk wordt.
Arthur: Gefeliciteerd. De apocalyptische angsten van de mensen betalen zich uit.
Viktor: Het lijkt me getuigen van ondernemingszin. Daar kan jij toch niet tegen zijn? Gezien de eigen verantwoordelijkheid van elk individu om zich materieel en immaterieel te ontplooiën. Dat lijkt me het officiële partijstandpunt waarmee jij als grote wegbereider politiek furore hebt gemaakt. *Zorg voor jezelf dan doen wij dat ook.*
Arthur: Zorg voor jezelf, dan doen wij dat ook voor ú, betekent dat. Ongelukkige leus, ben ik met je eens. Makkelijk verkeerd te interpreteren. Ongelukkige leus. Wij zorgen natuurlijk voor de mensen.
Viktor: Maar je vindt dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen geluk.
Arthur: Iedereen heeft het recht én de plicht én de vrijheid zijn eigen geluk na te streven en wie niet wil valt buiten de boot.
Viktor: En wie niet kan?
Arthur: Wie kan wat niet?
Viktor: De liberale gedachte gaat uit van de beste omstandigheden. Van mensen die kunnen en hoogstens niet willen. Maar hoe zit het met de mensen die niet kunnen? Die onvoldoende daadkracht, talent, intelligentie hebben. Die behept zijn met bovenmatige angsten, onvermogen, een weerzinwekkend voorkomen, geen financiële middelen, PECH.
Arthur: Waar val jij onder?
Viktor: In elk geval niet onder het weerzinwekkende voorkomen.
Arthur: Blijven er nog heel veel mogelijkheden over.
Viktor: Waarschijnlijk heb ik een soort van oorlogstrauma.
Arthur: Of misschien ben je gek en wordt het tijd dat je volwassen wordt.

Arthur af. Jacob terug.

Viktor: Is ze niet thuis?
Jacob: Hou je erbuiten.

Viktor: Hoe kom jij aan je geld, Jacob?
Jacob: Dat kom ik op verschillende plekken tegen.
Viktor: Arthur vindt mij een uitvreter die op de zak van de staat teert en de verantwoordelijkheid voor zijn eigen omstandigheden afwijst.
Jacob: Dat wisten we toch allang jongen. Arthur is gek.
Viktor: Dat zei hij zojuist tegen mij. Dat ik gek ben.
Jacob: Oké jongen. Dat is goed. Ben jij gek.
Viktor: Nee, dat zegt Arthur. Waarom wordt ik voortdurend verkeerd begrepen?
Jacob: Misschien ben je onduidelijk?
Viktor: Misschien wordt er niet goed naar me geluisterd?
Jacob: Ik dacht juist dat er een enorme luisterdichtheid was.
Viktor: Ja, dat gaat ontzettend goed. Ontzettend goed mag ik wel zeggen.

Arthur terug.

Arthur: Was ze niet thuis?

Jacob af.

Viktor: Dit is Radio Brodders in Arms. Brodders in Arms. 856 op de korte golf en nu ook in Noord-Nederland te beluisteren. In de tweede helft van deze uitzending heb ik een gesprek met de politicus Arthur Donker over de liberale democratie, over de oorlog en natuurlijk over generaal Johnsten. Blijf daarom luisteren terwijl u zich vermaakt met muziek.

Muziek

Arthur: Dat is niet waar. Denk maar niet dat ik dat doe.
Viktor: Ik neem een optie op de waarheid en ga kijken hoe die uitpakt.
Arthur: Die pakt niet uit. Die blijft uit.

11. DE ARTHURTAPES

Uitzending

Viktor: Hartelijk welkom meneer Donker.
Arthur: Dankjewel.
Viktor: U bent vandaag te gast bij Radio Brodders in Arms.
Arthur: Klopt. Ja. Klopt.

Viktor: En u bent hier op eigen initiatief.
Arthur: Precies.
Viktor: Ik wil het graag met u hebben over de gevangenschap van generaal Johnsten en de diplomatieke spanningen met de Verenigde Staten.
Arthur: Wij willen natuurlijk dat oorlogsmisdaden worden bestraft... we willen dat natuurlijk... tegen elke prijs.
Viktor: Tegen elke prijs?
Arthur: Tegen elke prijs. / Morele principes.
Viktor: Deze generaal... heeft...
Arthur: onnodig veel geweld gebruikt en zich schuldig gemaakt aan verkrachting./ Verkrachting.
Viktor: Van een onschuldige vrouw.
Arthur: Een vrouw. Een partner.
Viktor: Wat wilt u?
Arthur: Dat we het erop aan laten komen en dat het tot een gewapend conflict met Amerika komt?
Viktor: En dan?
Arthur: eten of gegeten worden.
Viktor: Johnsten is een Amerikaans staatsburger.
Arthur: Hij heeft een uniform aan.
Viktor: Hij is in de eerste plaats soldaat, wilt u zeggen.
Arthur: Precies.
Viktor: U vindt het onoverkomelijk wat deze man in zijn rol van militair heeft gedaan.
Arthur: Een gevaarlijke man die de rust en de samenhang in onze samenleving ondermijnt. / Verkrachting. / Een vrouw. / Om kinderen mee te maken en / uitstapjes mee te kunnen maken en / het goed mee te kunnen maken.
Viktor: U klinkt emotioneel.
Arthur: Ik ben moe.
Viktor: U maakt zich geen zorgen dat uw achterban teleurgesteld...
Arthur: Achterban. Mijn reet.
Viktor: Ze hebben u gekozen.
Arthur: Ik geloof in mezelf. Ik geloof in mezelf als de juiste man op de juiste plek. Met het charisma van een leider. Die de nieuwe lijn verder kan ontwikkelen, een krachtig antwoord heeft op de recente gebeurtenissen./ We moeten de mensen de mogelijkheid bieden iets te doen. Te vechten. Deel te nemen.

Viktor: Als Johnsten uitgeleverd wordt, betekent dat dat het strafhof in Den Haag eigenlijk een lachertje is.

Arthur: Klopt. Ja. Klopt.

Viktor: Wat doet u als wij onze waarden, waarvan wij zo de mond vol hebben, zo gemakkelijk in de uitverkoop doen.

Arthur: Dan ga ik even een blokje om. Dan drink ik mijn koffie wel in het café op de hoek.

Viktor: Dan trekt u zich terug uit de politiek?

Arthur: Precies.

Viktor: Dit is Radio Brodders in Arms.

Arthur: Schenk mij nog maar eens in.

Viktor: In de studio mijn gast Arthur Donker.

Arthur: Ik ben Arthur. Ik ben Politicus.

Viktor: En u bent hier met een boodschap.

Arthur: Precies. Wij moeten / Maar nu word ik even heel filosofisch. / een front tegen de buitenwereld ... vormen en een liefdevolle kern ... vormen

Viktor: Wat vindt u van Brodders in Arms?

Arthur: Daar sluit ik me bij aan.

Viktor: Zoals vanaf nu te doen gebruikelijk kiezen mijn gasten de muziek.

Arthur: Zo, zo, dat is interessant.

Viktor: U heeft, als ik het goed zeg, meegenomen, Right said ...

Arthur: Fred.

Viktor: Right said Fred. U luistert naar Radio Brodders in Arms. Radio Brodders in Arms.
(muziek; right said Fred)

12. MEDIACIRCUS

Opeenvolging van mediafragmenten als korte scènes die een tijdsverloop en een algehele landelijke opschudding in het land verbeelden.

1.

Dick Klees: De liberale voorman Arthur Donker heeft op de radiozender Brodders in Arms gepleit voor een verklaring van oorlog. Voor een uitgesproken standpunt in de Amerikaanse kwestie. Dit is vanochtend uitgezonden in het radio 1 journaal. Hier in de studio praat ik met Evert van Eeghen. Goedemiddag meneer van Eeghen.

Evert: Goedemiddag.

Dick Klees: Was u op de hoogte van de standpunten van uw partijgenoot?

Evert: Nou, ik heb natuurlijk met Arthur over de hele kwestie gesproken en hij heeft me er natuurlijk over verteld.

Dick Klees: Naar ik heb begrepen stroken zijn uitspraken niet met de officiële partijlijn in deze.

Evert: Dat klopt. Dat klopt. Maar ik geloof dat een begenadigd politicus als Donker, natuurlijk soms op persoonlijke titel kan spreken.

2.

Els: Welkom terug bij PERSOONLIJK, het middagmagazine waarbij we op zoek gaan naar de mens achter de publieke figuur. Ik praat vandaag met psychologe Annette Vorst over, hoe kan het ook anders, politicus Arthur Donker. Welkom Annet

Annet: Dankjewel, Hallo.

Els: Jij zal straks aan de hand van recente televisieoptredens via het analyseren van zijn lichaamstaal proberen een uitspraak te doen over zijn karakter en zijn emotionele gesteldheid.

Annet: Voor zover dat mogelijk is.

Els: Voor zover dat mogelijk is.

3.

Frits: Ja, dankjewel Loretta. Ik heb de vraag niet helemaal goed verstaan. Ik ga er toch antwoord op geven. Ik sta hier inderdaad op de borderwijklaan en heb zicht op het huis van Arthur Donker. Hij is tot nu toe niet naar buiten gekomen om antwoord te geven op de vraag die ik hem wil stellen: wát hem precies bewogen heeft deze uitspraken te doen. Wij zien binnen wel enkele beweging . Ik heb ook een militair voorbij zien komen; wat dat voor betekenis heeft kan ik nu niet beantwoorden. We proberen Arthur Donker te bereiken.

4.

Felix Meurders: Hier aan tafel heb ik twee gasten. Amerikaandeskundige Klaus Steentjes en oud politicus en nog altijd erelid van de liberale partij, Gijs de Veer. Welkom heren. Om met u te beginnen, meneer de Veer, kan het wat Donker doet?

Veer: Hij heeft het gedaan, dus het kan.

Felix: Maar kán het. Ik bedoel er is zoiets als een gedragscode binnen een partij. Of is dit dan een voorbeeld van het dualisme in de politiek?

Veer Nou, het is natuurlijk in de eerste plaats niet erg gebruikelijk om geheel buiten de partijlijn om je eigen specifieke mening over een kwestie te spuien. Je vertegenwoordigt een partij, een regeringsbeleid, een achterban. Je bent niet alleen zelf en voor je eigen mening verantwoordelijk.

Felix: Het was vrij duidelijk dat Donker zijn uitspraken deed op persoonlijke titel en niet als woordvoerder van het partijstandpunt.

Veer: Je vertegenwoordigd altijd, al is het maar in de beleving van het publiek, meer dan alleen jezelf. Maar wat natuurlijk veel interessanter is, is...

Felix: Meneer Steentjes, hoe serieus moeten we de dreiging van de VS nemen?

Klaus: Zeer serieus zou ik zeggen. De Amerikanen hebben niet zo vreselijk veel nodig om uitgedaagd te worden. Dat hebben we gezien, dat hebben we allemaal eerder al gezien.

Felix: Wat doet de Nederlandse regering. Of misschien een betere vraag: wat zou de regering moeten doen om deze dreiging weer af te wentelen?

Klaus: Wat ze moeten doen, en wat ze ook zullen doen en waardoor het uiteindelijk allemaal goed af kan lopen, is excuses maken vanuit de regering, jazeker...

6.

Sjors F.: De uitspraken van Donker brengen Nederland in gevaar. Als u wilt reageren op de stelling, kunt u bellen ..., sms eens of oneens of bezoek de website www.stand.nl Dus reageer op de stelling, thuis of in de auto: De uitspraken van Donker brengen Nederland in gevaar. Standpunt NL, zegt u het maar.

Man: Ja, natuurlijk is dat gevaarlijk. Amerika laat zich niet beledigen.

Sjors: Dus u bent het eens met de stelling.

Man: Ja, zoals ik al zei.

Sjors: Dankuwel. Standpunt NL, zegt u het maar.

Vrouw: Dit zijn geen opvattingen, dit is oorlogsretoriek, spierballenvertoon, luchtballonnen afschieten met een kanon.

Sjors: Ja... Standpunt nl zegt u het maar.

Vrouw: Ik ben het oneens met de stelling. Arthur Donker kan Nederland helpen van het schoothondjesimago af te komen. Ik vind dat ie gelijk heeft. Waarom moeten we altijd doen wat Amerika zegt??

Sjors F: Standpunt nl zegt u het maar.

Man: Dit is voor het eerst sinds Pim dat er weer eens iemand een mening durft uit te spreken die velen in stilte met hem delen.

Sjors: Een nieuwe Fortuyn?

Man: Nou, dat heb ik niet gezegd.

Sjors F: Standpunt nl zegt u het maar.

Man: Ik sluit me aan bij de vorige spreker.

Sjors F: Standpunt nl zegt u het maar.

Vrouw: Het is allemaal de schuld van de buitenlanders.

SjorsF Daar gaat het niet over. Wat vind u van de stelling?

Vrouw: Welke stelling?

SjorsF: De uitspraken van Donker brengen Nederland in gevaar.

Vrouw: Ben ik? Ja? Mat mevrouw Janen. Ik vond die Donker altijd een hele goeie politicus. Aardige vent ook. maar nu weet ik het niet meer.

Sjors; Maar wat vind u van de stelling?

Vrouw: Ja, dat weet ik dus niet. Daarom bel ik. Om te zeggen dat ik het niet meer weet.

13 BERICHTEN NA DE PIEP

Viktor komt binnen, Arthur zet het geluid van de tv uit.

Arthur: Als ik dingen zeg... Als ik dingen zeg, dan betekenen die dingen precies wat ik bedoel. Als je halve zinnen, halve... Halve uitspraken neemt en die uit zijn verband... VIKTOR! Luister naar me. Luister naar de man die door jouw toedoen alles kwijtraakt wat hem rest. Die politiek dood gemaakt is.

Viktor: Man, je bent een held. Politiek springlevend gemaakt. Naar een hoger plan

getild. Een man die van visie en oorspronkelijkheid getuigt en wordt geprezen en geprezen en geprezen om zijn moed.

Arthur: Ook uitspraken hebben zoiets als een... Als Intellectueel Eigendoms Recht. Copyright. Mijn woorden hebben copyright. Je kan niet zomaar iemands woorden totaal uit z'n verband getrokken gebruiken om je punt te maken.

Viktor: Mijn punt, Arthur? JÓuw punt. Luister eens. Kijk eens. Er zit een hele tafel politieke zwaargewichten jouw standpunten door te nemen en er het goede of het uiterst gevaarlijke maar er in elk geval het zwaarwegende en ertoedoende van te bewijzen!! Je bent een nationale held. Niet meer de gedoodverfde opvolger van een partij maar de nieuwe leider van het land. Carrière technisch niets te klagen lijkt me.

Jacob komt binnen.

Jacob: Ik weet dat je de media te vriend moet houden. Dat je het in jouw vak niet kan permitteren een slechte verhouding met de media te krijgen, maar vind je het voor deze ene speciale keer goed dat ik een wapen op ze leegschiet? Ik kom verdomme nauwelijks mijn voordeur in.

Arthur: Mijn voordeur.

Jacob: Jouw voordeur in. Het is uit de hand gelopen als je het mij vraagt.

Arthur: Weg bij het raam.

Jacob: Ze hebben me al uitgebreid gefilmd op de oprijlaan. Ze vroegen wie ik was.

Arthur: En jij hebt niks gezegd.

Jacob: Ik heb gezegd dat ik je strategisch adviseur ben. En ik heb kaartjes voor de film voor jullie. Hier.

Viktor: Heb je met je meisje afgesproken?

De telefoon.

Jacob: Kaartjes voor de film. Voor een beetje afleiding.

Arthur: Ik ga niet naar de film.

Viktor: Ik ben al naar de film. Spreek maar bij haar af als je ons er niet bij wilt.

Jacob: Ze woont bij haar vader, idioot.

Viktor: Dan zeg je, goedenavond meneer van den Oever, ik kom uw dochter alle hoeken van haar meisjeskamer laten zien.

Televisie: In het late journaal over het mogelijke zeer wankele evenwicht in de wereld. Nu eerst reclame en het programma I REMEBER THE EIGHTIES!!

Jacob: Nou, I don't remember the eighties.

Het antwoordapparaat schiet aan.

Arthur antwoordapparaat: Berichten voor Arthur Donker na de piep.

Fred antwoordapparaat: Jezus Donker. Opnemen. Ben je thuis. Kom op

Arthur. Je bent er wel.

Neem op. Oké. Ik stel voor dat je het volgende doet. Je zegt dat je: achter je uitspraken staat maar niet achter het beeld dat eruit oprijst.

Je zegt dat je: inhoudelijk achter de boodschap staat maar niet achter je woordkeus. En als ze je vragen of je nu ineens terugkrabbelt zeg je dat iemand die nog nooit van gedachte veranderd is, nog nooit heeft nagedacht.

Arthur: Ik ben dood. Ik ben hartstikke dood. Ik heb eindelijk mijn cruciale fout gemaakt. Die ik niet gemaakt heb. Die ik niet gemaakt heb. VIKTOR, wat moet ik nou met je? Heb je enig besef van wat je me hebt aangedaan?

(Arthur vliegt Viktor aan)

14. IN STEREO VIA DE KABEL

Viktor: This is Radio Brodders in Arms

856 op de korte golf en in stereo via de kabel.

Luisteraars! Het liberale wonderkind heeft zich achter onze opvattingen geschaard en u bent aldus aangevuld met prominenten, een groep die ertoe doet en die in zijn verlichte idealen niet langer te negeren valt. Ondanks de opschudding in het land vraag ik u met klem niet uit het oog te verliezen waar het hier werkelijk om gaat. Om het einde der tijden, de finale ineenstorting van de wereldorde. Om het in gewone mensentaal te zeggen: de pleuris is uitgebroken. De pleuris is uit de hoeken en gaten gekropen waar de pleuris zich verborgen had en waar de mensen de pleuris gevangen hadden gezet. De pleuris is uitgebroken en raast als een dolle over ons land. En wij verwelkomen haar als een martelaar, een teruggekeerde balling, een langverwachte gast. De rust is voorbij; er is weer eens iets om voor te vechten. De tijd is gekomen om alles opnieuw te overwegen. Of wij wel leven in de welvaart waarin we denken dat we leven. Of het transatlantisch bondgenootschap nog wel iets is van deze tijd. Of dat die vriendschap alleen nog een herinnering is, die weemoedig stemt en daarom maar doorzeurt. Want ooit hebben we zo gelachen, ooit werden we dronken en zongen we liederen terwijl we naar huis zwalkten. Ooit gooiden we bommen op elkaars vijanden. Ooit konden we elkaar alles vertellen. Die tijden zijn voorbij. Hoe klein wij ook zijn; wij zijn vrij. Vrij van het juk van de historie. Wij gaan waar onze neus heen wijst en waar de wind ons jaagt. En dat is in het harnas. Wij trekken onze maliënkolders aan en rukken op. Tegen de vader die ons altijd heeft beschermd, tegen de dief van onze waardigheid. Ik zeg het u. Er worden overal ter wereld

mensen vermoord om wat ze niet zijn; omdat ze geen christen zijn, omdat ze niet blank zijn, omdat ze niet kapitalistisch gezind zijn, omdat ze geen Amerikaan zijn, omdat ze geen vriend van de Amerikanen zijn, omdat ze niet democratisch zijn en hun overheidsvoorzieningen niet willen privatiseren. Omdat ze niet slim zijn, omdat ze niet zonder gebreken zijn, omdat ze niet zonder eigen gedachten zijn, omdat ze niet opportunistisch genoeg zijn. Omdat ze niet tot de goede god bidden, omdat ze niet willen stoppen hun vrouwen met stoffen te bedekken, omdat ze hun misdadigers niet straffen met de dood, omdat ze niet stoppen hun misdadigers politieke macht te geven, omdat ze hun rijkdommen niet willen verkopen, omdat ze niet gezond zijn, omdat ze niet rijk zijn, omdat ze niet over water beschikken, niet over olie beschikken, niet over water maar wél over olie beschikken. Omdat ze de grenzen niet accepteren, omdat ze hun morele grenzen niet willen verleggen. Omdat ze niet met twee maten meten of omdat ze niet gemeten willen worden met een andere maat. Dit was Viktor Soldaat. Radio Brodders in Arms.

15. SURREALISTISCHE NACHTMERRIE

Emma, Arthur, Jacob, Viktor.

Viktor: Als je wilt kan ik een tweede uitzending aan je weiden. Kan je zeggen wat je zeggen wil zonder in de rede te worden gevallen.

Arthur: Wat wil ik dan zeggen?

Viktor: Dat kan ik eventueel ook nog wel voor je bedenken.

Arthur: Dat geloof ik graag.

Viktor: Je kunt bijvoorbeeld...

Arthur: Ik kan zelf heel goed praten.

Viktor: Dat weet ik. Dat weet iedereen. Daar sta je om bekend.

Emma: Doe nog maar zo'n glaasje water.

Viktor: Pas op hoor, dat is niet zomaar water. Dat bevriest niet, daar kun je niet op schaatsen.

Emma: Oh, weet je dat ik schaats?

Viktor: Ik weet het niet alleen, ik zie het ook. Ik kan het aan je zien.

Emma: Oh, ja? Waaraan? Waar zie je dat aan?

Viktor: Ja, tja... Je elegantie hè? Je elegantie en de manier waarop je omkijkt bijvoorbeeld. Als jij omkijkt lijkt het de aanzet tot een pirouette. En als je iets opraapt van de grond dan doe jij dat met gestrekte benen. Aan dat soort dingen herkent men een danser.

Jacob: Ik heb het hem waarschijnlijk verteld. Laat je niets wijsmaken meisje, ik heb het hem waarschijnlijk gewoon op een avond verteld.

Emma: Jullie hebben het over me gehad.

Jacob: Waarschijnlijk.

Viktor: Jij bent het soort meisje dat als ze een ruimte verlaat de achterblijvers inspireert tot een hoop poëtische bespiegelingen.

Jacob: Ja, ja, ja, ja, ja.

Arthur: Ik ben dood.

Viktor: Omdat ik je intellectueel eigendom heb ontvreemd.

Arthur: Ja.

Emma: Oh, ja, ik had je trouwens ook gezien bij Barend & van Dorp. Dat vond ik te gek hoor. Zit je zomaar bij Barend & van Dorp. Zit er zomaar iemand bij Barend & van Dorp die ik ken.

Jacob: Zullen we naar buiten?

Emma: Straks ziet mijn vader ons op de tv. Nee hoor. Ik ga niet naar buiten. Voorlopig niet.

Viktor: Hè, gezellig.

Jacob: Je kan een pet opzetten en een bril.

Emma: Ik denk niet dat we hem alleen kunnen laten.

Arthur: Mijn leven is een surrealistische nachtmerrie.

Emma: (*tegen Arthur*) Het komt weer goed. Echt waar. Het komt allemaal weer goed.

Viktor: Oh ja?

Emma: Ja. Dat is het beste en het enige wat je kunt denken als het allemaal verkeerd lijkt te gaan.

Viktor: Maar is het waar?

Emma: Ja. Het is ook waar.

Jacob: Emma.

Emma: Laat me nou. Wat moeten we buiten?

Jacob: Door het park wandelen.

Emma: Spannend.

Viktor: Ik stel voor dat je de ramen van de eerste verdieping opengooit, een sjaal over je ene schouder legt en een persconferentie geeft. Een balkonrede zonder balkon maar verder met alles erop en eraan.

Jacob: Waarom niet?

Emma: Saai.

Viktor: Arthur? Arthur, sorry. Huil je?

Jacob: Arthur huilt.
Jacob: Nee. Niet, volgens mij lacht hij.
Viktor: Hij huilt.
Emma: Ik denk dat...
Viktor: Hou jij even je mond.
Jacob: Viktor.
Viktor: Sorry, ik wil je meisje niet beledigen.
Emma: Ik ben zijn meisje niet.
Viktor: Ik zei dat je even je mond moest houden. Onze broer huilt.
Jacob: Volgens mij lacht hij.
Viktor: Help ons Arthur, lach je of huil je? Volgens mij huil je.
Hè? Je huilt. Je hebt verdriet. Je leven is een surrealistische nachtmerrie geworden. Maar je moet je bedenken hoeveel levens niet een droomloze slaap zijn. Ongemerkt voortkabbelen totdat de wekker gaat. Arthur, je leven mag dan een surrealistische nachtmerrie zijn maar het is wel een SURREALISTISCHE NACHTMERRIE.
Arthur: Ik ga poepen.
Viktor: Heel goed. Je gaat poepen. Dat is heel goed. Jij gaat poepen en Jacob gaat doen waar ie goed in is; Jacob gaat iets te eten maken. Eten en poepen. Dat zijn belangrijke ingrediënten. Dat zijn de eerste dingen die een mens weer in het gareel moet zien te krijgen. Eten en poepen.

Arthur af. Viktor zet meteen de televisie weer aan.

Televisie: ...aanse president Bush. Voor de gevangenis in Scheveningen staan tientallen mensen te posten met spandoeken. Teksten als: Jerry Johnsten moet zitten. En: Johnsten oorlogsmisdadiger. En: Let the Yankees come.

Viktor: Kijk nou BRODDERS IN ARMS. Kijk nou, kijk dat spandoek.
Televisie: Hier in de studio praat ik met Evert van Eeghen, concurrent van Donker en Annette Vorst. Er zijn mensen, ook binnen zijn partij, die zeggen dat een labiele indruk maakt.
Viktor: Labiele indruk. Nou dat is wel erg zacht uitgedrukt.
Jacob: Labiel, psychose, borderline, persoonlijkheidsstoornis, a-typische depressie, suïcidaal. Wat er over mij wel allemaal niet gezegd is indertijd.

Viktor: Misschien is ie echt gek. Heeft ie daarom die dingen gezegd.
Jacob: Jij hebt die tapes toch versneden?
Viktor: Elk woord heeft hij zelf gezegd.
Emma: Mag ik weer wat zeggen?
Viktor: Ja, zeg jij ook weer eens wat.
Emma: Nou, niet speciaal iets. Ik wilde gewoon weten of ik weer mee mag doen.
Viktor: Kan je behalve dansen ook zingen?
Emma: Een beetje.
Viktor: Ik wil op de donderdagen live muziek gaan uitzenden. Misschien wil jij straks iets komen zingen.
Emma: Dat heb ik nog nooit gedaan.
Viktor: Het is heel makkelijk.
Emma: Nou. Lijkt me wel leuk. Ha, ha, ik zingen op de radio.
Jacob: Straks hoort je vader het.
Emma: Mijn vader luistert niet naar Brodders in arms. Hij vindt dat pulp.
Viktor: Zo. Pulp nog wel. Zo, zo.
Jacob: En wat ga je dan zingen, hè? Ken jij een liedje?
Emma: Ja.
Jacob: Wat dan?
Emma: Moet je maar luisteren.
Viktor: 856 op de korte golf en in stereo via de kabel.
Jacob: Ja. Ja. Dat weet ik.
Viktor: Pulp. This is radio Brodders in arms.
856 op de korte golf en in stereo via de kabel.
Vandaag heb ik drie gasten in de studio. Jacob, beroepsgestoorde ervaringsdeskundige op Het gebied van bordelinesyndromen, a-typische depressies en suïcide, undergroundzangeres Emma van de Waterkant en politicus Arthur Donker. Allereerst een greep uit het nieuws van vandaag. [greep uit het nieuws van vandaag.] Oké Emma, luister. Je mag hier komen staan ja? Sta je goed? Ja?
Emma: Ik weet het niet.
Viktor: Ik weet het wel. Kom op: zing! Zing zing zing alsof je nooit iets anders hebt gedaan.
Emma: En de begeleiding?
Viktor: Heb jij niet nodig.

Emma zingt een liedje; niet geheel onverdienstelijk, maar ook niet echt iets dat een radio-optreden rechtvaardigt.

Viktor : Emma van de Waterkant, punkzangeres, maar voor de gelegenheid even in een geheel ander genre. Voortaan op de donderdagmiddagen livemuziek. Dit is Viktor Soldaat. Dit is Radio Brodders in Arms. Emma, dankjewel. Je was geweldig.

(Viktor zet een plaatje op en loopt de kamer uit)

Emma: Echt? Denk je dat? Hoe vond jij het?

Jacob: Ik vond het mooi. Ja. Mooi. Heldere mooie stem vind ik dat je hebt. Een hele mooie heldere stem. Een beetje kortademig was je wel vond ik. Kan natuurlijk van de zenuwen komen.

Emma: Maar ik was juist helemaal niet zenuwachtig. Eerst wel maar na een paar seconden viel het van me af. Stond ik daar te zingen en genoot ik er van.

Jacob: Dat zag je.

Emma: Jeetje, ik voel me geweldig.

Jacob: Kom hier.

Emma: En dan?

Jacob: Dan kietel ik je onder je rokje en kan je met je mooie stemmetje dingen in mijn oor fluisteren.

Emma: Oh?

Jacob: Knijp ik je in je danseressenlijf. Bijt ik je in je vogelnekje. Lik ik het elastiek van je huid.

Emma: En dan?

Jacob: Buig ik je knieën en buig ik je armen en buig ik hoofd naar achteren en buig ik alles aan je wat te buigen valt.

Viktor: Sorry dat ik stoor. Arthur. Gaat niet zo goed. Misschien moeten we wat doen. Hij bloedt. Per ongeluk. Hij bloedt per ongeluk zegt ie. Omdat ie zich gestoten heeft zegt ie. Ik weet het niet. Hij lijkt me beslist zichzelf niet.

Jacob: ARTHUR!

Arthur komt binnen.

Arthur: Ja?

Arthur: Ik heb me gestoten.

Jacob: Je kan me nog meer vertellen. Jij hebt met je kop tegen de muur staan bonken. Mij maak je niets wijs, ik spreek uit ervaring.

Arthur: Ik heb me gestoten. Dat was het. Per ongeluk. Tegen het kastje.

Jacob: Het Kastje.

Arthur: Ja tegen het kastje. Ik ben misselijk.

Viktor: Misselijk.

Emma: Hersenschudding.

Jacob: Niks hersenschudding. Verwarring. Hersenpijn. Emma, haal een natte doek uit de keuken en zet de oven aan. Viktor, gooi de tv. uit het raam. En jij gaat op de bank liggen. Je bent ziek.

Arthur: Ja.

Jacob: Zo nu ga ik kijken of er bloed aan het kastje zit. Niet om je op leugens te betrappen. Ik wil alleen maar weten hoe erg je eraan toe bent. Viktor, hou 'm in de gaten.

16. IK BEGRIJP JE STANDPUNT

Arthur met een dekentje op de bank. Viktor.

Arthur: Viktor, ik weet dat je denkt dat ik gek geworden ben, maar ik denk dat jij gek geworden bent.

Viktor: Ik denk helemaal niet dat jij gek geworden bent.

Arthur: Oké, nou goed. Ik denk zelf wel af en toe dat ik gek geworden ben.

Viktor: En in je gekte denk je dan dat ik ook gek geworden ben?

Arthur: Dat denk ik dus niet in mijn eventuele gekte. Dat denk ik in al mijn gezonde verstand.

Viktor: Aangenomen dat je dat inderdaad hebt.

Arthur: Precies, dat nemen we even aan.

Viktor: Bon.

Arthur: Ik begrijp je standpunt. Als ik het goed begrijp, begrijp ik best dat jij vindt dat het uitleveren van Johnsten, een morele dwaling zou zijn. Dat we daarmee een hoop waarden overboord zetten.

Viktor: Ja.

Arthur: Maar het oproepen tot vernietiging en oorlog lijkt me nauwelijks een alternatief.

Viktor: Het oproepen niet?

Arthur: Ik bedoel vernietiging en oorlog lijken me geen alternatief.

Viktor: En het oproepen tot vernietiging en oorlog?

Arthur: Dat maakt dus dat ik denk dat je gek bent. Dat ik denk dat jij gelooft in vernietiging en oorlog als alternatief.

Viktor: Ik weet niet waarin ik geloof.

Arthur: Maar je klinkt zo ontzettend overtuigd.

Viktor: Twijfel moet je bewaren voor uitgelezen momenten. Als je de hele tijd maar twijfelt kom je nooit ergens achter. Je neemt een optie op de waa...

Arthur: Ja, ja, je neemt een optie op de waarheid en gaat kijken hoe die uitpakt. Ja. En daar verwoest je en passant eventuele levens van anderen mee. Mijn leven bijvoorbeeld.

Viktor: Jouw leven lijkt me nauwelijks in een slechtere staat dan het was.

Arthur: Mijn leven is in een erbarmelijke staat. Mijn leven is een manke met een bochel die last van zijn been en van zijn darmen heeft. Mijn leven is al jaren in een erbarmelijke staat, maar de precieze vorm van de ellende is dan nog wel de zeggenschap die ik over mijn leven heb dacht ik.

Viktor: Ongeluk is een keuze.

Arthur: Ik wil kiezen wat ik doe. Kiezen of ik mijn kansen grijp of mijn ongeluk omarm en daarvan alle gevolgen dragen. Ieder kiest het leven dat hij heeft.

Viktor: Mijn keuze was die tapes uit te zenden. Dat hoort bij de vorm die ik aan mijn leven wil geven.

Arthur: Je mag anderen er niet mee schaden! Dat is natuurlijk een voorwaarde.

Viktor: Die lijkt me lastig te omschrijven.

Arthur: Die gaan we ook niet omschrijven. Die snap je best.

Jacob: Arthur. Fred voor jou aan de telefoon.

Arthur: Fred. Voor mij. Aan de telefoon. Nog maar even niet.

Jacob: Hij heeft op het moment geen tijd.... Dat zal ik tegen hem zeggen.

Ja dat ook.... Goed.

Dag Fred. En voor jou is er post.

Arthur: Is er voor mij geen post?

Jacob: Ja, voor jou is er ook post. Fred zegt dat jij verlof kan opnemen. Dat je, pardon, je verlof MOET opnemen en dat Evert is verkozen tot lijsttrekker en dat je binnenkort gebeld wordt voor een afspraak en dat je met klem verzocht wordt om mediastilte.

Viktor: "Geachte Viktor Donker, hiermee willen we u op de hoogte brengen en u van harte feliciteren met uw nominatie voor de Wieland-Ritterprijs 2004. De Wieland-Ritterstichting ondersteunt kunstzinnige projecten in Nederland die zich op de één of andere manier bezig houden met geluid. In de bijlage vindt u een gedeelte van het rapport van de commissie die uw werk "Radio brothers in arms" heeft beoordeeld en voor de prijs heeft voorgedragen. U kunt

middels bijgaand antwoordstrookje aangeven of u bij de prijsuitreiking op 27 maart aanwezig wilt zijn. Voor vragen of verder toelichting kunt u bellen met ondergetekende of kijken op de website www.wielandritterstichting.nl" Verbijsterend. (bladert door het commissierapport) ... heeft met zijn radioprogramma een Orson Wells-achtige opzet gehanteerd. ... bla bla bla.. vindt de commissie het een actueel en vernieuwend werk... Jezus Christus... voelbare noodzaak... uitgelezen vorm... niet alleen maatschappijkritisch maar bovendien ook een pastiche op de radio als medium in de 21e eeuw... Godsamme. Pastiche op de radio als medium in de 21e eeuw. IK MEEN HET!!! Het is geen kunstwerk, het is de waarheid. Iedereen, overal, lijft je in. Zelfs de revolutie is ingelijfd als een project waarvoor een laatste geld bestaat. Arthur! Arthur, mijn leven is ook een surrealistische nachtmerrie geworden! Het kan geen toeval zijn dat het ons beiden overkomt. De moderne wereld is een surrealistische nachtmerrie geworden. Waarin oorlogsverklaringen worden bekroond met abstracte kunstprijzen. Waarin een politicus die iets beweerd heeft, op de televisie door derderangs psychologen via zijn lichaamstaal beoordeeld wordt op zijn geestelijke gezondheid. Waarin alternatieve kleding om je af te zetten tegen de burgerlijkheid, in serie geproduceerd te duur in winkels hangt. Waarin aan mensen om niets anders dan hun blonde krullen en hun huiveringwekkende spontaniteit, hun mening wordt gevraagd over sociale verschijnselen als de lolobal en Millivanilli. Waarin rijke blanken met hangende wangen en hun geldzorgen opgehoopt onder hun ogen, naar Afrika vliegen om zich daar goedkoop te laten opereren en gedurende een safari te herstellen. Waarin presidenten van landen de rapporten van hun geheime diensten meer sexy maken door het gevaar te kwadrateren. Waarin oorlogsmisdadigers in de gevangenis van Scheveningen worden vrijgelaten, om meer oorlogsmisdaden die toch niet berecht zullen worden, te voorkomen. Het moderne leven is een surrealistische nachtmerrie en een eindeloos sombere paradox waar geen plaats meer is voor enig onrendabel ideaal.

Arthur: Proost.

Jacob: Proost.

Viktor: Proost.

17. NIET STOREN

Arthur, Viktor en Jacob met volle glazen op de bank.

Viktor: Arthur.

Arthur: Nee. Echt niet. Geen gedoe, geen spektakel.

Viktor: Maar je zegt zulke zinnige dingen. Ik bedoel. Toen je nog wel met je hoofd op de televisie wou vond ik dat niet maar nu. Nu zeg je zulke zinnige dingen. Jacob?

Jacob: Vind ik ook, vind ik ook.

Arthur: Ik schei er mee uit. Het is genoeg geweest. Het vreet je op en het holt je uit. Het heeft mij opgevreten en het heeft mij uitgehold. Ik ben op en ik ben hol.

Viktor: Omdat...

Arthur: Omdat de politiek een monster is.

Viktor: En het moderne leven...

Arthur: Een dadaïstische nachtmerrie.

Viktor: Surrealistische.

Arthur: Surrealistische. Nachtmerrie. Is.

Jacob: Proost.

Arthur: Proost.

Viktor: Proost.

Arthur: Hè, hè. Heerlijk.

Viktor: Ja.

Jacob: Viktor.

Viktor: Jacob.

Jacob: Voor de volledigheid lijkt het me nog zinnig...

Viktor: Ja, ja. Was ik niet vergeten. Natuurlijk. Ik wachtte alleen nog heel even.

Jacob: Het lijkt me nu een goed moment.

Viktor: Het is nu in elk geval het enige moment geworden.

Jacob: Ja.

Viktor: Arthur.

Arthur: Viktor.

Viktor: Het spijt me. Het spijt me dat ik je Copyright heb geschonden, dat ik me je woorden onrechtmatig heb toegeëigend en in een andere volgorde heb geplaatst, het spijt me dat ik je persafdeling niet geraadpleegd heb en dat ik het liberalisme belachelijk heb gemaakt alsof het niet om een eeuwenoude volwassen politieke stroming gaat met veel bewonderenswaardige vaders en moeders aan haar wieg. Het spijt me dat ik je carrière kapot heb gemaakt,

dat ik je op je zenuwen gewerkt heb, dat ik op je zak geteerd heb en opties nam op de waarheid zonder ergens in te geloven. Het spijt me dat ik je heb willen bewijzen dat je je leven niet in eigen hand hebt. Het spijt me.

Arthur: Het is goed zo. We nemen een optie op de waarheid en gaan kijken hoe die uitpakt.

Jacob: Proost.

Arthur: Proost.

Viktor: Brodders in arms.

Emma komt binnen

Jacob: Heb je lekker geslapen?

Emma: Ja. En jullie? Slapen jullie niet?

Jacob: Vandaag niet.

Emma: Ik moet mijn vader bellen.

Jacob: Ja?

Emma: Of, eigenlijk moet ik naar huis.

Jacob: Ik heb liever niet dat je naar huis gaat.

Emma: Want?

Jacob: Ik wil je graag bij me hebben. Ik zou het niet goed verdragen als je wegging.

Emma: Ben je verliefd op mij?

Jacob: Ja natuurlijk.

Emma: Ik weet het niet.

Jacob: Dat schept verplichtingen.

Emma: Wat voor verplichtingen?

Jacob: Om bij me te blijven.

Emma: Is dat zo?

Jacob: Ik vrees van wel. Ik heb eten voor je gemaakt. Het staat in de oven. Wij hebben al gegeten. Jij kunt nu gaan eten.

Arthur: Wij zouden het ook op prijs stellen als je bleef.

Viktor: Ja.

Arthur: Jacob is de enige van ons drieën met een realiseerbaar ideaal.

Viktor: Dat ben jij. Je moet je bewust zijn van de verantwoordelijkheid.

Arthur: Van de taak die je hebt.

Viktor: Wie een mens redt, redt de wereld.

Emma: Ik heb mijn eigen idealen.

Viktor: Vertel op.

Emma: Moet dat?
Viktor: Ja, natuurlijk MOET dat.
Emma: Jullie zijn alledrie gestoord.
Viktor: Gestoord in onze concentratie. Gestoord door het lawaai van de wereld.
Arthur: Maar wij gaan een bordje met NIET STOREN op de deur hangen.
Emma: Volgens mijn vader maak jij pulp, ben jij een snotpoliticus en ben jij een crimineel zonder geweten.
Viktor: Is het jouw ideaal de wanen van je vader als de waarheid te gaan zien?
Emma: Ik wil even alleen met Jacob praten.
Jacob: Ik heb geen geheimen voor mijn broers.
Emma: Maar ik wel.
Viktor: Op grond waarvan?
Emma: Op grond van het feit dat een mens nog altijd zelf mag weten met wie hij zijn gedachten delen wil.
Jacob: Als ik mijn gedachten nou graag met hen wil delen en ik wat jij gaat zeggen in hun afwezigheid, sowieso zal overdenken en met hen zal delen, kunnen we die tussenstap net zo goed overslaan.
Arthur: En bovendien leveren we misschien wel een bijzondere bijdrage aan het gesprek.
Viktor: Dat tot nieuwe inzichten leidt.
Emma: Jacob. Ik vind je heel aardig. Maar ik vind niet dat we erg goed bij elkaar passen. Ik vind zoveel mensen aardig. Ik vind dat je te groot bent en te oud voor me bent en ik vind je vreemd. Ik merk dat we niet echt dingen délen. Dat we gewoon in een heel verschillende wereld leven. Dat ik geen kunstschaatsster geworden ben, wil nog niet zeggen dat ik dan op elk gebied maar genoeg neem met minder dan mijn droom. Jullie mogen mij gerust een dom wichtje vinden. Dat kan me niks schelen. Ik ben geen meisje voor dan hebben we het even leuk. Ik zoek een man met witte tanden die van paardrijden en van vakanties aan de Rivièra houdt.
Jacob: Ik hóud van paarden en ik kan van vakanties aan de Rivièra gáán houden.
Emma: Ik wil gelukkig zijn.
Jacob: Ik wil ook dat je gelukkig bent. Ik wil jou gelukkig maken.
Emma: Dankjewel, ik zorg er liever zelf voor.
Jacob: Wat is iedereen is dit huis toch geobsedeerd door zelfbeschikking.

Emma: Ik dankjewel voor alles Jacob. Voor het eten dat je voor me hebt gekookt, de blikken die je me zond en mijn tedere ontmaagding.
Viktor: Echt?
Emma: Maar nu moet ik verder. Richting het lot dat mij al de hele tijd zoekt en waar ik al de hele tijd op zit te wachten. Tabee.

(Emma schaatst weg)

The End